

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Forespørgsel nr. F 40:

Forespørgsel til statsministeren og kulturministeren:

»Hvad kan regeringen oplyse om sine planer for opfølgning af Holocaustkonferencen i Stockholm, herunder lettere arkivadgang med det formål at afdække nazismens forbrudelser?«

Af Søren Søndergaard (EL), Søren Hansen (S), Kim Andersen (V), Per Stig Møller (KF), Ole Sohn (SF), Peter Skaarup (DF), Peter Duetoft (CD), Henrik Svane (RV), Tove Videbæk (KRF) og Kim Behnke (FRI).

(Forespørgslen anmeldt 24/2 2000. Fremme af forespørgslen vedtaget 1/3 2000).

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse vil blive udsat til i morgen, torsdag den 4. maj 2000.

Begrundelse

Søren Søndergaard (EL):

Den forespørgsel, vi skal behandle her i dag, er stillet af alle partier, og jeg skal derfor selvfølgelig ikke påtage mig at redegøre for de enkelte partiers bevæggrunde for at have støttet denne her forespørgsel – det vil utvivlsomt ske i vores respektive indlæg efter ministrenes besvarelser – men jeg vil godt tillade mig at forklare mine bevæggrunde for at tage initiativ til denne her forespørgsel:

Jeg blev oprigtigt glad for sluterklæringen fra Holocaustkonferencen i Stockholm, fordi der direkte var en passus om at tage alle nødvendige skridt til at lette åbningen af arkiver med henblik på at sikre, at alle dokumenter med relevans for holocaust bliver tilgængelige for forskere.

Det er jo strålende, men alligevel opstod der en lille tvivl. Vil det nu ske? Vil der virkelig blive tale om mere åbenhed? Eller var der blot tale om en af de her festerklæringer, som mange konferencer er så rige på, og som ikke rigtig har nogen praktiske konsekvenser?

Sporene fra fortiden skræmmer: Der har været udfoldet meget stor nidkærhed for at forhindre, at den danske befolkning kunne kende sin egen historie, selv den, der ligger mere end 50 år tilbage. Derfor tog vi initiativ til den her forespørgsel for at få afklaret, om der var tale

om luftsteg og vindfrikadeller eller reelle fremskridt i retning af mere åbenhed. I Enhedslisten er vi glade for, at alle de øvrige partier har villet være med til at anmelde den her forespørgsel, og vi ser frem til ministernes besvarelse.

Besvarelse

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Holocaust, forstår de det alle sammen, de unge mennesker i Danmark, hvad det var? Hvis man overhovedet skal tale om et helvede her på jorden, så var det holocaust – intet mindre end et ragnarok, som aldrig må gentage sig. Ofrenes lidelser og vi andres afmagt over for, hvordan sådanne grusomheder kunne finde sted i vores tid, kommer vi aldrig nogen sinde over, og det skal vi heller ikke.

Holocaust er en del af vores fælles erindring og allerallerstørste rædsel. Holocaust skal til evig tid minde os om, at menneskeligheden har et Janusansigt, om kampen mellem det gode og det onde, det lyse og det mørke, og om, at der i ethvert menneske et eller andet sted er en risiko for, at de værste sider, som gemmer sig i os, viser sig – kræfter, som må og skal tøjles. Det skylder vi ofrene, det skylder vi os selv, og det skylder vi også fremtiden. Holocaust må aldrig nogen sinde glemmes.

I januar i år var stats- og regeringslederne, politikere, religiøse ledere, historikere og overlevende fra holocaust for første gang samlet i Stockholm for at diskutere den lære, vi kan drage af historien. Målet var at aflægge vidnesbyrd om holocaust, fordi der desværre, men uundgåeligt, er færre mennesker, der overhovedet kan vidne om det, og at yde støtte til uddannelse og forskning om dette mørke kapitel i det 20. århundredes historie.

I konferencens sluterklæring slog alle deltagende regeringsrepræsentanter fast, at det fælles ansvar for det internationale samfund er et fælles ansvar for at bekæmpe onder som folke-drab, etniske udrensninger, racisme, antisemitisme og fremmedhad. Deklarationen indeholder også en forpligtelse til at fremme studiet af holocaust i hele dets omfang og fremme undervisning om holocaust i skoler og universiteter og en pligt til at mindes ofrene for holocaust.

Regeringsrepræsentanterne forpligtede sig også til at kaste lys over de endnu ubelyste aspekter ved holocaust. Staterne vil tage alle de fornødne skridt til at lette adgangen til arkiver,